

TÜSEV

Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı
Third Sector Foundation of Turkey
Third Sector Foundation of Turkey

Bağışçılar vakfı modeli

Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı, Bağışçı Vakıflarını Destekleme Programı

Dünyada en fazla artış gösteren organizasyon yapısı

- 5 kıta ve 56 ülkede 1,680 bağışçılar vakfı
- Son üç yılda %21 artış ve 10 yeni ülke
- Dünya Bankası ve BM desteği
- ABD ve İngiltere'de özel devlet teşvikleri

1914 ilk bağışçılar vakfı ABD'de kuruldu.

1979 Amerika dışındaki ilk bağışçılar vakfı

Model dünyaya yayılıyor

1983 Avustralya
1985 Porto Riko
1990lar Batı ve Doğu Avrupa
1991 Japonya
1994 Rusya
1996 Almanya
1997 Kenya

Bağışçılar Vakıfları organize oluyor
2000lerde ağlar, çatı kuruluşlar, yayınlar ve enstitüler kuruluyor.

Balkanlar ve Ortadoğu ülkeleri

Türkiye'nin ilk bağışçılar vakfı Bolu'da kuruluyor
2008 Bolu Bağışçılar Vakfı

Dünyada en fazla artış gösteren organizasyon yapısı

Bağışçılar vakıflarının dünyada yaygınlaşması ve sayısının artmasının ardındaki üç temel neden

Küresel ekonomik durgunluk dolayısıyla uluslararası bağışçıların sivil inisiyatiflere daha az fon aktarma eğilimi.

Zorlaşan şartlar karşısında **yurttaşların kamusal yaşamda daha fazla söz sahibi olma** ve yaşadığı bölgede **sorumluluk** alma istekleri

Bağışçıların yaptıkları **bağışların etkisini görme** ve geleneksel hayırseverlik anlayışının ötesine geçebilen **stratejik bağışçılık araçlarına** ihtiyaç duymaları

Bağışçılar vakfının tanımı

Türkiye'den bir örnek: Bolu Bağışçılar Vakfı

Kuruluş

- 32 mütevelli üyesinin 7,000 TL'lik katkılarıyla , 224.000 TL anavarlık ile 2008 yılında kuruldu

Misyon

- Bolu ilinin yaşam kalitesini yükseltmek, öncelikli sorunlarını çözmeye yönelik girişimlere, bireylere ve sivil toplum kuruluşlarına maddi ve manevi destek sağlamak

Varlıkları

- 2010 yılı toplam geliri 1.089.129 TL.
- Toplam varlık 1.800.738 TL,
- Anavarlık 1.302.602 TL (Haldun Taşman'ın 800.000 USD' anavarlık şartlı bağış)
- TÜSEV tarafından verilen danışmanlık ve koçluk hizmetleriyle sağlam bir kurumsal yapı

Hibe tahsisi yapılan projelerden örnekler

- Okul Öncesi Eğitim Projesi – AİBÜ, Bolu Valiliği ve MEB
- Atık Yağ Toplama Projesi – TOG
- Toplum Ruh Sağlığı Merkezi – Bolu İzzet Baysal Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi
- Burslar

Bağışçılar vakfının üç temel rolü

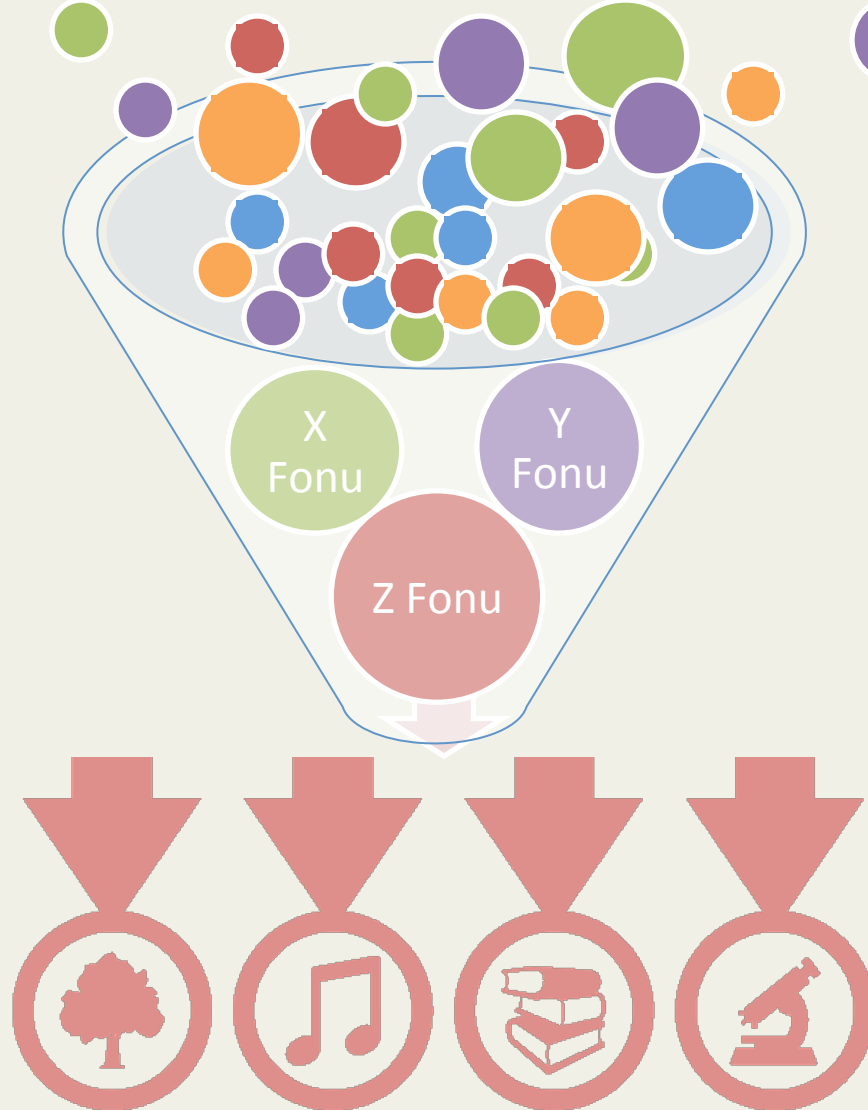
1. Projelere hibe ve teknik destek

- Yerel, ulusal ve uluslararası kaynaklardan fon geliştirir
- Varlıkların gelirini hibelerde kullanır
- Sağlıktan eğitime, çevreden kültür-sanata çeşitli alanları destekler
- Yerel koşulları izler, hizmetler ve fonlardaki boşlukları tespit eder ve değişen ihtiyaçlara karşılık verir
- Yerel danışmanlar kurulları genellikle hibe tahsis sürecine bilgi ve fikir vererek katkıda bulunur

Hibe mekanizması

- Küçük-büyük bağışlar vakfa veriliyor.
- Bağışlar birikerek fonlar oluşuyor.
- Bağışların %1'i anavarlığa ekleniyor.
- Sivil toplum kuruluşları proje teklifi veriyorlar.
- Değerlendirmeyi geçen sivil toplum kuruluşlarının projeleri destekleniyor

Bağışçıya sağladığı avantajlar

Kolaylık

- Bağışlar idaresi mümkün olan en masrafsız ve kolay hale gelir, bağışçı bürokrasi ile değil, bağışının sonuçları ile ilgilenir

Esneklik

- Bağışların hangi amaçla, hangi kuruma, hangi şartlarla verileceğine bağışçı tarafından karar verilir

Uzmanlık

- Toplumsal ihtiyaçlar ve yatırım stratejileri hakkında danışmanlık verilir

Kalıcılık

- Bağışların hangi amaçla, hangi kuruma, hangi şartlarla verileceğine bağışçı tarafından karar verilir

Kişiyeye özel

- Tek bir birey, aile veya kurumun yerine tüm bağışçılara aynı semsiye altında bağış yapma fırsatı verir

2. Bağış toplama ve bağışçılara hizmetler

- Anavarlık oluşumuna ve büyütülmesine çalışır.
- Bağışçılara pek çok hizmet ve avantaj sağlar.
- Bağışçıların hedeflerini anlamaya ve yaptıkları katkılarının amacına ulaşması için onları en doğru şekilde yönlendirmeye çalışır.
- Bağışçıları toplumsal ihtiyaçlar konusunda bilgilendirir ve bağışların en etkili şekilde kullanılmasını sağlar.

3. Yerel liderlik ve katalizörlük

- Liderlik rolü oynar ve yeni liderlerin gelişmesine katkıda bulunur.
- Kuruldukları bölgede insanların istedikleri değişiklikleri değişimi yaratabilmeleri için kamu, özel ve gönüllü kuruluşlarla ortaklıklar geliştirir.
- Bölgeyi ilgilendiren konuların çözümü için katalizörlük, kolaylaştırıcılık, birleştiricilik işlevleri üstlenir.

Özetle bağışçılar vakfının özellikleri

Bilgili ve girişimci

- Bağışlanan varlıkların yatırım ve finansal yönetim bilgisi; yerel ihtiyaçların, fırsatların, kişi ve kurumların yakından tanınması ve takibi

Yerellik

- Bölge, il, ilçe gibi coğrafi kriterle belirlenen sınırlı bir alanda yaşayan kişilerin yaşam kalitesini iyileştirme ve toplumun değişen ihtiyaçlarını karşılama çabası

Esneklik

- Her tür bağışçıdan çeşitli varlıkları bağış olarak alması, toplumun geniş yelpazedeki ihtiyaç ve taleplerine yanıt vermesi

Sürdürülebilirlik

- Anavarlık sürdürülebilirliğin en önemli etmeni. Fon birikimi sayesinde uzun vadeli sorunların çözümü hedeflenebilmesi, bağışçılar açısından geleceğe yönelik yatırım imkanı, vakıf açısından mali güvence

Katılımcılık

- Hizmet ettiği bölgenin geniş bir temsilini sağlayacak şekilde her tür kişi ve kuruluşa açık olması (yönetim kurulu, danışma komitesi, bağışçı veya yararlanıcı vb olarak)

Hesapverebilirlik

- Hibe başvuru ve tahsis mekanizmaları açık ve anlaşılır; operasyonlar, mali durum hakkında bilgi ulaşılabilir; yönetim modeli esnek ve katılımcı; liderlik uygulaması diyaloga açık

Bağışçılar vakfının klasik vakıflardan farkı

	Klasik Vakıf	Bağışçılar Vakfı
İrade	Az kişi/kurucunun iradesi	Çok sayıda bağışçının iradesi
Katılım	Sınırlı – Varlıklı insanlar kendilerinin ve ailelerinin adının sürdürülebilmesini sağlamak için karar ve her kararı kurucu kişiler verir	Açık – toplumsal ortak paydada herkesi toplar, herkesi küçük parasal katkıları ile katılım için heveslendirir
Yöntemler	Operasyonel Geleneksel Statik	Operasyonel + Hibeler Yaratıcı Dinamik
Maliyetler	Yüksek işletme giderleri	Düşük işletme giderleri
Kaynaklar	Kısıtlı: Anavarlık getirisi ve bağışlar	Çok çeşitli: damlaya damlaya göl olur anlayışı
Uzmanlık	Resmin küçük bir bölümü Bağışçılarla ilişki dar	Büyük resim Bağışçılara koçluk ve danışmanlık
Yönetim	Klasik yöntemlerle idare	Profesyonel ve performans gerektiren idare
Sürdürülebilirlik	Düşük	Kaynakların çeşitliliği dolayısıyla yüksek
Şeffaflık/ Hesapverebilirlik	Düşük (devlet ve az sayıdaki kurucuya)	Paydaş kitlesinin genişliği dolayısıyla idaresinden denetimine her aşamada açık

Bağışçılar vakfı kuruluş aşamaları

Bağışçılar vakfı kurulmasını etkileyen faktörler

Faktör	Yardımcı	Engelleyen
Liderlik	Yerel liderliğin gelişmişliği, gönüllülük kültürü	Dış fonların belirleyici olması
Güven	Toplum içinde güven seviyesinin yüksekliği	Toplum içinde güven seviyesinin düşüklüğü
Katılım	Toplumun her kesiminden geniş ve eşit katılım	Katılımın kısıtlı olması
Uzmanlık	Teknik destek	Çok fazla talep ve bunlara yanıt verilememesi, dar görüşlülük
Sorun türü	Afetler gibi acil müdahale gerektiren sorunlar	Büyük yatırım gerektiren uzun vadeli sorunlar
Sosyal bütünlük	Homjojenlik veya farklılıkları yönetebilme	Toplumu bölen yoksulluk ve eşitsizlikler
İş çevresinin bakışı	Sosyal yatırım bilici	Dar siyasi ve ticari çıkarlar
Yasal ve mali cerceve	Yasanın kolaylaştırıcı oluşu	Yasal ve mali rejimlerin kolaylık tanımaması

Bolu Bağışçılar Vakfı Analizi

Başarı faktörleri

- Anavarlık oluşumu
- Bağış teşviki
- Hayırseverlik geleneği
- Güvenilir lider
- İyi bir kurucu ekip
- Doğru ihtiyaç analizi
- Küçük ölçek
- Teknik destek
- Pozitiflik ve ısrarcılık

Zorluklar

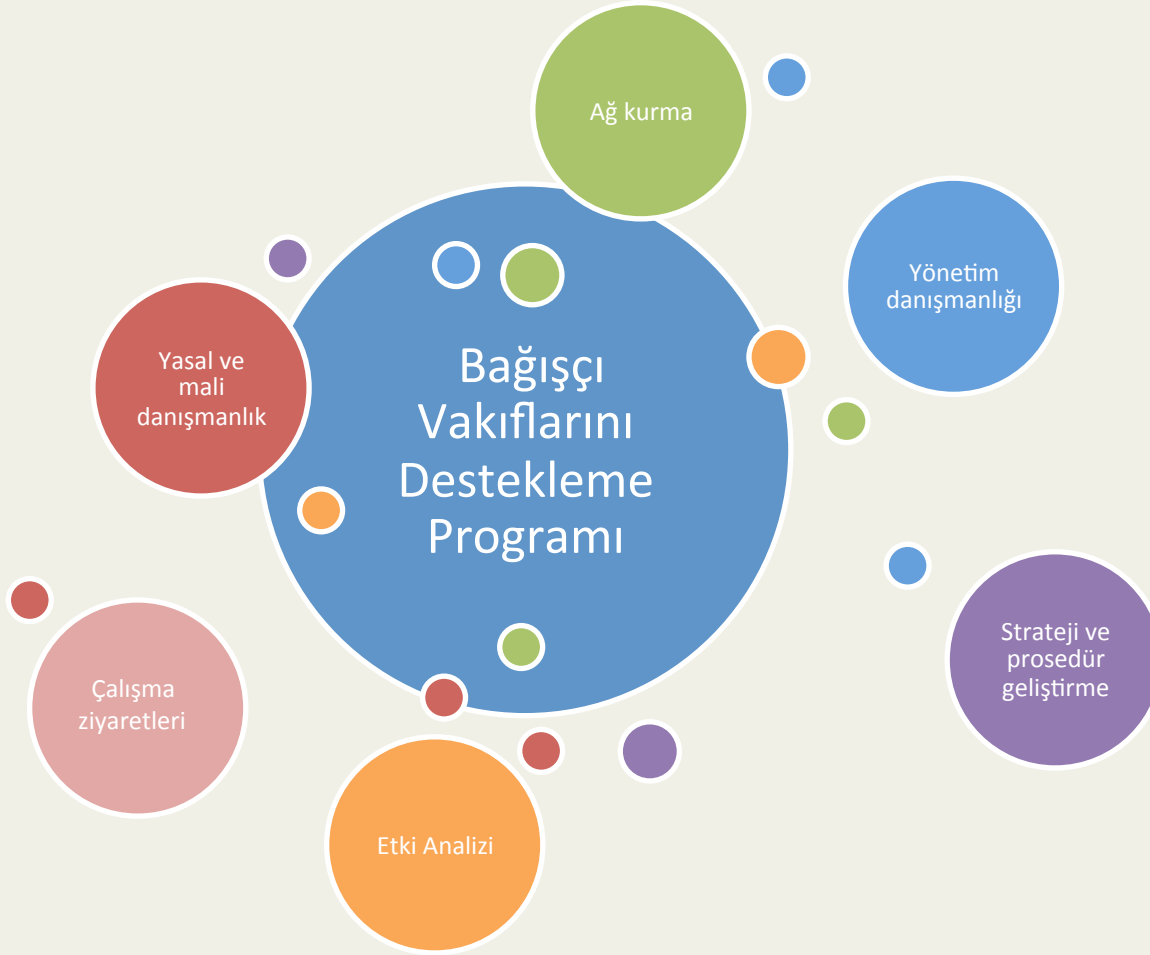
- Rekabetçilik
- Modelin yeniliği, ilk olma
- Yerel STK'ların zayıflığı
- Küçük hibelerle etki yapma
- Yasal düzenlemeler
- Dışarıdan kaynak geliştirme

Rakamlar

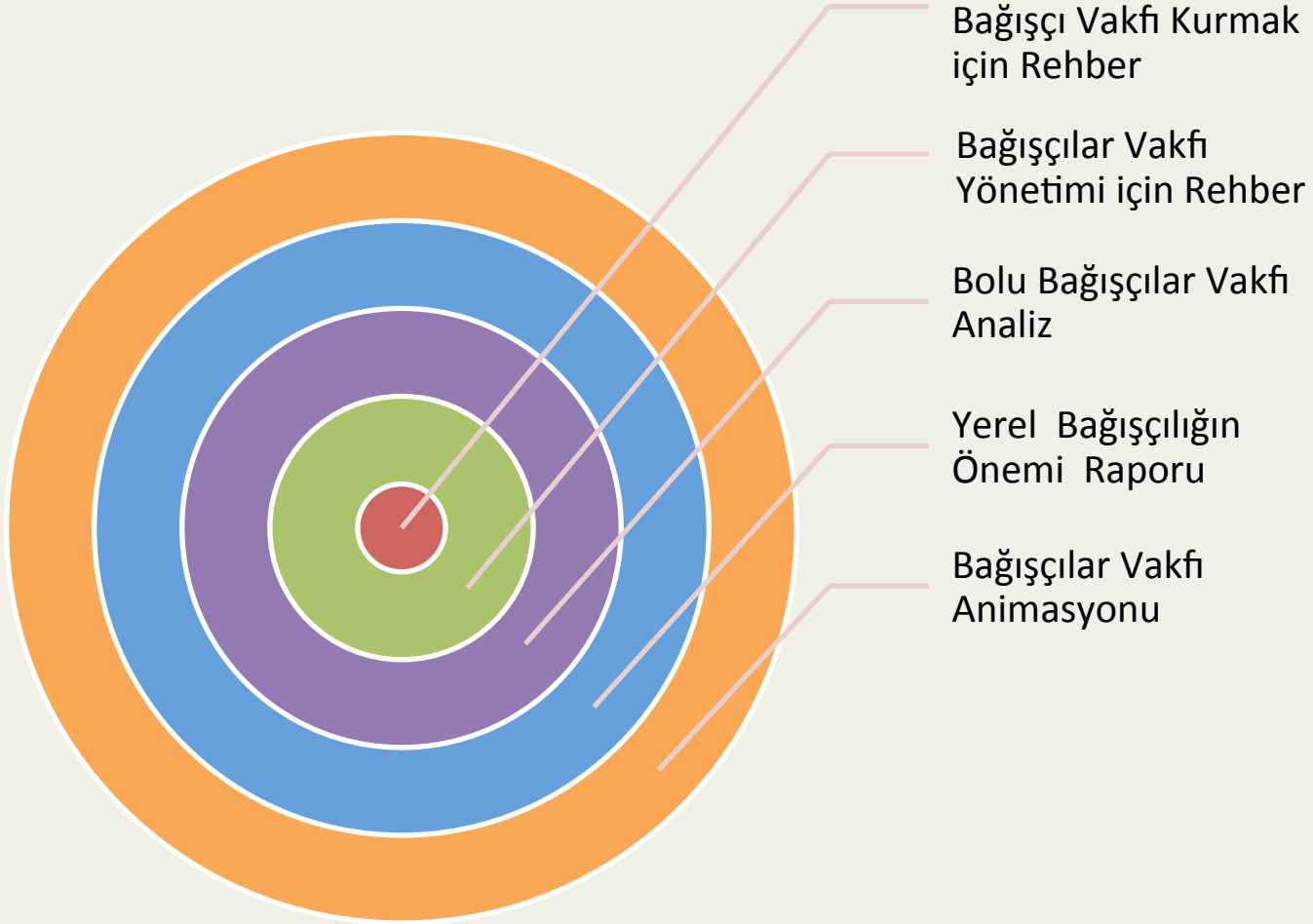

- 66 proje başvurusu
- 41 hibe desteği
- 124 bağışçı
- Anaokul projesi için 1,5 milyon TL
- Toplum ruh sağlığı merkezi için 97 bin TL
- Diğer projeler için 104 bin TL fon aktarımı
- Senede 65 bursiyer
- 32 kurum ve kuruluşla işbirliği
- 15 STK'ya kapasite geliştirme eğitimi

TÜSEV'in sağladığı hizmetler

Bağışçılar vakfı hakkında yayınlarımız

Sorularınız ve destek talebiniz için iletişim bilgilerimiz

S. Sevda Kılıçalp Iaconantonio
Filantropi Projeleri Koordinatörü

Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı (TÜSEV)
Bankalar Caddesi No:2 Minerva Han

Kat:5 34420 Karaköy/İstanbul

Tel: 0212 243 83 07

web: www.tusev.org.tr

e-mail: sevda@tusev.org.tr